Uw kenmerk
1329229

Uw brief van
12 maart 2018

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 31 oktober 2018
Betreft Aanbiedingsbrief Culturele Regio 025 (Arnhem-Nijmegen)

Geachte mevrouw van Engelshoven,

"Cultuur is voor iedereen in Nederland", zo schreef u begin dit jaar in uw brief *Cultuur in een open samenleving*. Een uitspraak die vanzelfsprekend lijkt, maar dat niet is. Daarom zijn wij blij dat u in uw zoektocht naar een toekomstbestendige cultuursector ook steden en hun centrumfunctie betrekt. Steden zijn niet alleen centra van (culturele) voorzieningen, maar bovenal aanjagers van het kunst- en cultuuraanbod dat voor iedereen bereikbaar moet blijven.[1] U heeft ons uitgedaagd dit samen met u verder vorm te geven en wij presenteren u hierbij met trots ons eerste gezamenlijke resultaat in dit proces.

Een spannend proces
De Raad voor Cultuur heeft de regio Arnhem-Nijmegen aangemerkt als één van de regio's waarmee het Rijk kan optrekken in de vormgeving van een stelsel dat de krachten van alle betrokken overheden bundelt.[2] Beide steden zijn begin 2017, samen met de provincie Gelderland en beide cultuurnetwerken, op zoek gegaan naar dat wat hen onderscheidt én verbindt op het gebied van cultuur. Een spannend proces, aangezien Arnhem en Nijmegen van oudsher bekend staan om hun rivaliteit, die inmiddels met de nodige humor wordt gecultiveerd en geventileerd.

Complementair
Allereerst lieten wij een onderzoek uitvoeren naar de kenmerken van onze regio. Hoe ziet de culturele infrastructuur en het cultuurgebruik in beide steden eruit, is er behoefte aan meer samenwerking, en zo ja: waar liggen mogelijkheden om dit uit te breiden en onder welke voorwaarden? Het onderzoek werd eind 2017 gepubliceerd onder de titel *Culturele samenwerking in de stedelijke regio Arnhem Nijmegen*. De uitkomsten ervan leidden tot zowel verraste als enthousiaste reacties, onder politiek, ambtenaren, onderzoekers én instellingen.

[1] regeerakkoord
[2] regeerakkoord

Het onderzoek toonde namelijk dat de steden niet (in negatieve zin) concurrerend zijn, maar elkaar juist uitstekend aanvullen. Waar Arnhem zeer sterk is in de (top)*productie* van cultuur, daar is Nijmegen zeer sterk in de (top)*presentatie* van cultuur. We ontdekten dat juist in onze verscheidenheid en diversiteit onze grote kracht schuilt. Dat geldt voor de culturele sector in beide steden, maar reikt ook verder. De combinatie van groen en stedelijkheid, cultuur en creativiteit, onderwijs en kennis, én een cultuurminnende populatie, geeft onze regio bijzonder veel potentie.

Bottom up

"Hoe brengen wij die potentie tot volle bloei?" luidde onze vervolgvraag. De culturele instellingen boden aan het voortouw te nemen in deze zoektocht. Het regionaal profiel is namelijk een product van ons samen, was hun insteek. De bestuurders uit beide steden en de provincie besloten de proef op de som te nemen. De culturele instellingen gingen aan de slag en gaven, samen met de overheden, het profiel gestalte. Bewonersonderzoek in beide gemeenten naar cultuurgedrag en -gebruik (met name in de andere stad!) leverde veel bruikbare informatie op.
Deze nieuwe, experimentele manier van samenwerken tussen overheden en culturele sector bleek heel waardevol en vormt een stevige basis voor het vervolg.

Het profiel 025

Het resultaat van dit experiment ligt nu voor u: *Het profiel van de culturele regio Arnhem Nijmegen*, vanaf heden beter bekend als **025**. Het vormt een eerste antwoord op de vraag wat wij samen kunnen doen om het huidige en toekomstige publiek in 025 nog beter te bedienen. Ook gezien alle veranderingen die zich razendsnel voltrekken in de wereld om ons heen en die van grote invloed zijn op behoeften, wensen en gedrag van bestaand en nieuw publiek.
We zien 025 als één omvangrijke, divers geschakeerde 'cultuurmarkt', die zich beter laat bedienen, juist door de sterke punten van Arnhem en Nijmegen te bundelen én gebruik te maken van onze eigenheid. Dat wat de steden bindt wordt versterkt, dat wat de steden onderscheidt wordt gekoesterd.

Onze ambities

Wij onderscheiden zeven concrete ambities, die wij met behulp van proeftuinen de komende tijd zullen onderzoeken en uitwerken:

1. Culturele kennis vergaren en delen
2. Investeren in het publiek van de toekomst
3. Doorlopend van en met elkaar leren
4. Talentontwikkeling
5. Een brug slaan tussen theorie en praktijk
6. Cultuur als katalysator
7. Afstemming cultuurbeleid

In het profiel lichten wij deze ambities nader toe en leggen wij een direct verband met onze proeftuinen.

025 en landsdeel Oost

Natuurlijk staan we als culturele regio niet op onszelf. Grenzen worden steeds minder relevant, dit geldt zowel voor overheden, de culturele sector als het publiek. Onze culturele instellingen opereren in brede netwerken en er zijn talloze samenwerkingsverbanden tussen (kunst)vakonderwijs, podia en productiehuizen in landsdeel Oost. Binnen dit landsdeel hebben wij ons aan elkaar gecommitteerd in het manifest *ROUTE OOST*:

Oost-Nederland is een krachtig landsdeel waar sterke stedelijke regio's met elkaar in verbinding staan. Dit profiel is daarom onderdeel van ROUTE OOST: een perspectief voor de Oost-Nederlandse culturele infrastructuur en een routekaart met en tussen de stedelijke cultuurregio's. Een route die uitgaat van de kracht van de regio, netwerken bottom-up stimuleert en die van zich doet spreken. Zo hebben we een brede basis én een kritische massa. Eén Landsdeel, meerdere stedelijke regio's en ruim drie miljoen inwoners: tezamen één groot netwerk voor culturele ontwikkeling, productie en presentaties! ROUTE OOST wordt het plan van Oost-Nederland voor 2021 en verder.

Hoe nu verder?

Ons proces heeft 'met de ruggen naar elkaar' veranderd in 'met open armen,' en dat in een zéér kort tijdsbestek. Daar zijn we trots op en het legt een stevig fundament voor de toekomst. Een fundament om verder op te bouwen. We staan onszelf toe te groeien, te ontwikkelen, (deels) te falen en te evolueren. Daarmee is het profiel 025 geen eindresultaat, maar een begin.

Doet u met ons mee?

Ondertekening door de drie overheden en beide cultuurnetwerken